

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจรินทร์ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๖๘

วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ประธานวุฒิสภา ผู้ร้อง
นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ประธานวุฒิสภายื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ตามคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๓๖ คน เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของนางสาวแพทองธาร ชินวัตร ในฐานะ นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่ กล่าวอ้างข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีการเผยแพร่คลิปบันทึกเสียงสนทนาระหว่างผู้ถูกร้องกับสมเด็จเจษฏา เช่น ประธานวุฒิสภาแห่งกัมพูชา มีเนื้อหาการสนทนาของผู้ถูกร้องว่า ไม่อยากให้สมเด็จเจษฏา เช่น ไปฟังคนที่ฝั่งตรงข้ามกับเรา เพราะว่าพอไปฟังฝั่งตรงข้ามอย่างพวกแม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นคนของฝั่งตรงข้ามหมดเลย พอไปฟัง อย่างนั้นก็อยากให้สมเด็จเจษฏา เช่น รู้สึกไม่พอใจ หรือว่าโกรธ เพราะจริง ๆ แล้ว ไม่ใช่ความตั้งใจของเราเลย เขาอยากจะทำอะไร เขาก็จะพูดอะไรออกมาที่มันไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ จริง ๆ แล้ว ถ้าสมเด็จเจษฏา เช่น อยากได้อะไรก็ให้บอกมาได้เลยด้วยจัดการให้ จริง ๆ แล้วสมเด็จเจษฏา เช่น จะเอา อะไรจริง ๆ ให้บอกผู้ถูกร้องได้เลย โทรศัพท์บอกก็ได้ ถ้าคุยกับผู้ถูกร้อง ๒ คน มันไม่มีเหตุผลเป็นข่าว พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องเป็นการทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ

และกฎหมาย กล่าวคือ ขัดต่อหน้าที่ของบุคคลที่มีหน้าที่พิทักษ์รักษาชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สิทธิอธิปไตยภายใต้อำนาจอธิปไตยของประเทศไทย ตามที่ได้ปฏิญาณและแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๔ (๑) และ (๔) และขัดต่อ ประมวลกฎหมายอาญา หมวด ๒ ว่าด้วยความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร หมวด ๓ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร ย่อมเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีชอบตามมาตรา ๑๕๗ หลังจากมีการเผยแพร่คลิปบันทึกเสียงดังกล่าวแล้ว ในวันเดียวกันนั้น ผู้ถูกร้องยอมรับว่าเป็นเสียงการสนทนาของผู้ถูกร้องกับสมเด็จจอน เซน จริง การกระทำของผู้ถูกร้อง ตามบทสนทนาในคลิปบันทึกเสียงดังกล่าว ถือได้ว่าผู้ถูกร้องไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และอาจถึงขนาดว่าไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อประเทศชาติและประชาชน รวมทั้งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง อันเป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องในฐานะนายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

ผู้ถูกร้องชี้แจงสรุปได้ว่า บทสนทนาเกิดขึ้นภายหลังจากผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจากฝ่ายความมั่นคงว่า กัมพูชาไม่พอใจการเคลื่อนกำลังของไทยในบริเวณชายแดน มีการปะทะกันจนทหารกัมพูชาถึงแก่ความตาย เป็นสถานการณ์ตึงเครียด การเจรจาตามคลิปบันทึกเสียงการสนทนานั้น เป็นเทคนิคการเจรจา ผู้ถูกร้อง มีเจตนาสุจริต ต้องการให้เกิดความสงบเรียบร้อย เป็นการแก้ไขโดยสันติวิธี ข้อความในคลิปบันทึกเสียง การสนทนาไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ ผู้ถูกร้องมีความซื่อสัตย์สุจริต การกระทำของผู้ถูกร้อง ไม่เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำ ในเชิงนโยบายระหว่างประเทศ เป็น “การกระทำทางรัฐบาล” (Act of Government) หรือแนวคิด “ดุลพินิจทางการเมือง” (Political Question) ที่ควรถูกตรวจสอบโดยรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ไม่มีอำนาจ นอกจากนี้ การบันทึกและเผยแพร่คลิปบันทึกเสียงไม่ได้รับความยินยอมจากคู่สนทนา เป็นพยานหลักฐานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้ผ่านการแปลหรือรับรองความถูกต้อง และยังไม่เกิดความเสียหายใด ๆ

คดีนี้ ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง และตามทางไต่สวนพยาน รับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกร้องพูดคุยกับสมเด็จจอน เซน ประธานวุฒิสภาแห่งกัมพูชา ตามคลิปบันทึกเสียงจริง สรุปได้ว่า สมเด็จจอน เซน ไม่พอใจที่ทหารไทยปิดด่าน กล่าวหาว่า ทหารไทยเริ่มปิดด่านก่อนและ หลอกกัมพูชา ขอให้ไทยเปิดด่านก่อน หลังจากไทยเปิดด่านแล้ว ไม่เกิน ๕ ชั่วโมง กัมพูชาจะเปิดตาม ผู้ถูกร้องเห็นด้วยที่จะเปิดด่าน แต่ขอให้แถลงร่วมกันว่าจะเปิดพร้อมกัน การสนทนาเป็นไปในลักษณะที่ ผู้ถูกร้องยอมรับความต้องการของกัมพูชา โดยมีข้อความที่ผู้ถูกร้องพูดกับสมเด็จจอน เซน ว่า “ไม่อยากจะให้

Uncle ไปฟังคนที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับเรา เพราะว่าพอไปฟังฝ่ายตรงข้ามอย่างแม่ทัพภาค ๒ อย่างนี้คะ เป็นคนของฝ่ายตรงข้ามหมดเลย ซึ่งพอไปฟังอย่างนั้นเสร็จ ก็ไม่ยากให้ท่านรู้สึกไม่ชอบใจหรือว่าโกรธ เพราะจริง ๆ แล้ว ไม่ใช่ความตั้งใจของเราเลยคะ” “เขาอยากดูเท่ เขาก็จะพูดอะไรออกมาที่มันไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติคะ” “บอกว่าจริง ๆ แล้ว ถ้าท่านอยากได้อะไรก็ให้ท่านบอกมาได้เลยคะ เตี้ยจั๊กการให้” “จริง ๆ แล้ว ท่านจะเอาอะไรจริง ๆ ให้บอกอึ้งได้เลย ยกหูบอกก็ได้ อันไหนไม่เป็นข่าว ก็คือไม่เป็นข่าว อันนั้นที่หลุดไปมันหลุดเพราะสื่อ เพราะไม่ได้คุยกับอึ้งแค่สองคน มันคุยกันเป็นกลุ่มนะพี่ มันเลยหลุดน่ะ แต่ถ้าคุยกับอึ้งสองคน มันไม่มีหลุดอยู่แล้ว” “ที่นี้อึ้งจะไปคุยกับกลาโหมเนอะ เพราะว่าแบบสมมติว่าเขาพูด เออ ของไทยปิดด่านก่อน อึ้งก็จะไปคุยกับกลาโหมว่ายังไง แล้วถ้ายังไงก็จะส่งบอก พี่ฮวดว่ายังไง เรียกร้อยไหมน่ะคะ เพราะว่าจริง ๆ แล้ว คนมันไม่หวังดีกับเราทั้งคู่ มันก็ดูแบบเหมือนเรากับเขาทะเลาะกัน” “อึ้งไม่ออกมาตอบได้อะไรทั้งสิ้นเพราะว่ารักแล้วก็เคารพท่านจริง ๆ” “ท่านฮุน เช่นอยากได้อะไรก็ให้บอก จะได้คุยกันตกลงกันได้” “แล้วถ้าจะเอาอะไรก็บอกอึ้งได้เลย ยกหูไม่เป็นข่าว” “บอกท่านฮุน เช่น ว่า เออ ... เห็นใจหลานหน่อย เพราะว่าตอนนี้คนในประเทศไทย เขาไล่เราไปเป็นนายก ๆ ที่เขมรหมดแล้ว” มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ถ้อยคำการเจรจาของผู้ถูกร้องตามฉบับที่กเสียงดังกล่าว เป็นการกระทำที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง อันเป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

เห็นว่า ผลประโยชน์ของประเทศชาติมีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความมั่นคงของประเทศ รัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหารมีหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศเหนือผลประโยชน์ส่วนตน การบริหารราชการแผ่นดินไม่ใช่การบริหารกิจการส่วนตัวที่จะทำอะไร อย่างไร ก็ได้ ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของฝ่ายบริหาร เป็นผู้นำและเป็นตัวแทนของประเทศในการติดต่อกับนานาประเทศ ฝ่ายบริหารโดยนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายการบริหารประเทศ และมีหน้าที่ปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประเทศ อธิปไตยเหนือดินแดน รวมถึงปกป้องศักดิ์ศรีเกียรติภูมิของประเทศ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ทั้งต่อตนเอง ต่อตำแหน่งหน้าที่ ต่อประเทศชาติ และประชาชน ผู้ที่จะรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต้องเป็นผู้มีวุฒิภาวะที่จะเป็นผู้นำประเทศ มีความรู้ความสามารถ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือครอบครัว ไม่อยู่ในความครอบงำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายกรัฐมนตรีมีกรอบปฏิบัติ

ของทางราชการอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดต่อกับต่างประเทศย่อมมีขั้นตอนปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้ต้องปฏิญาณตนก่อนเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ว่า “ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”

คดีนี้ ประธานวุฒิสภายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๓๖ คน เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งรับคำร้องของประธานวุฒิสภาไว้พิจารณาแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาตามคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง โดยอ้างเป็นข้อต่อสู้หลายประเด็น ดังนี้

ประเด็นอำนาจการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ถูกร้องอ้างว่า การสนทนากับสมเด็จพระสันตะปาปา ตามคลิปบันทึกเสียง เป็นการกระทำเชิงนโยบายระหว่างประเทศ เป็น “การกระทำทางรัฐบาล” (Act of Government) หรือแนวคิด “ดุลพินิจทางการเมือง” (Political Question) ควรจะถูกตรวจสอบโดยกลไกปกติของรัฐสภา ไม่ใช่ศาลรัฐธรรมนูญ

เห็นว่า คดีนี้ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการกระทำของผู้ถูกร้องที่สนทนากับสมเด็จพระสันตะปาปา ตามคลิปเสียงที่แพร่หลายว่า “ไม่อยากจะ Uncle ไปฟังคนที่ เป็นฝ่ายตรงข้ามกับเรา เพราะว่าพอไปฟังฝ่ายตรงข้ามอย่างแม่ทัพภาค ๒ อย่างนี้คะ เป็นคนของฝ่ายตรงข้ามหมดเลย ซึ่งพอไปฟังอย่างนั้นเสร็จ ก็ไม่อยากจะท่านรู้สึกไม่ชอบใจหรือว่าโกรธ เพราะจริง ๆ แล้วไม่ใช่ความตั้งใจของเราเลยคะ” “เขาอยากดูเท่ เขาก็จะพูดอะไรออกมาที่มันไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติคะ” “บอกว่าจริง ๆ แล้ว ถ้าท่านอยากได้อะไรก็ให้ท่านบอกมาได้เลยคะ เดี่ยวจัดการให้” และ “จริง ๆ แล้ว ท่านจะเอาอะไรจริง ๆ ให้บอกอึ้งได้เลย ยกหูบอกก็ได้ อันไหนไม่เป็นข่าวก็คือไม่เป็นข่าว อันนั้นที่หลุดไปมันหลุดเพราะสื่อ เพราะไม่ได้คุยกับอึ้งแค่สองคน มันคุยกันเป็นกลุ่มนะพี่ มันเลยหลุดนะ แต่ถ้าคุยกับอึ้งสองคน มันไม่มีหลุดอยู่แล้ว” คำพูดของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่มี ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ รวมทั้งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ การพิจารณาวินิจฉัยของศาลไม่ใช่การตรวจสอบแนวนโยบายของฝ่ายบริหาร แต่ประเด็นปัญหาที่พิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องในฐานะนายกรัฐมนตรีกระทำการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

เป็นที่ประจักษ์ ไม่ฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติเป็นคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของรัฐมนตรีซึ่งรวมถึงนายกรัฐมนตรี หรือไม่ ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตาม แม้ “การกระทำทางรัฐบาล” (Act of Government) แนวคิด “ดุลพินิจทางการเมือง” (Political Question) หรือแนวนโยบายของรัฐบาลก็ยังคงต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ จะกระทบถึงรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทำให้ประเทศเสียอำนาจอธิปไตย ยินยอมให้ต่างชาติรุกร้าดินแดน ย่อมไม่อาจกระทำได้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเช่นกัน

ประเด็นพยานหลักฐานได้มาโดยไม่ชอบ

ผู้ถูกร้องอ้างว่า คลิปบันทึกเสียงสนทนาได้มาโดยไม่ชอบ เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่ยินยอม และยังไม่ได้ผ่านการแปลหรือรับรองความถูกต้อง

เห็นว่า คลิปบันทึกเสียงเป็นการบันทึกโดยคู่สนทนา ไม่ใช่การลักลอบดักฟังโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยอมรับว่าเป็นคลิปเสียงสนทนาของผู้ถูกร้องจริง ไม่ได้โต้แย้งข้อความในคลิปสนทนา ไม่ได้โต้แย้งว่าคำถอดเทปหรือคำแปลส่วนใดไม่ถูกต้อง รับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องพูดตามที่ปรากฏในคลิป มีข้อความตามที่ปรากฏในคำร้องจริง บทสนทนาที่ปรากฏในคลิปเสียงจึงใช้เป็นพยานหลักฐานนำมาพิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นความหมายของถ้อยคำของผู้ถูกร้อง

คดีนี้ ผู้ถูกร้องยอมรับว่าเสียงในคลิปสนทนาเป็นเสียงผู้ถูกร้องที่พูดตามที่ปรากฏในคำร้องจริง แต่ต่อสู้ว่าไม่มีเจตนาทำให้เกิดความเสียหาย เห็นควรวินิจฉัยก่อนว่า ความหมายของถ้อยคำในบทสนทนาของผู้ถูกร้องมีความหมายอย่างไร

เห็นว่า ข้อความที่ผู้ถูกร้องพูดคุยกับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ในคลิปบันทึกเสียงดังกล่าว วิญญูชนฟังแล้ว ฟังเห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องมีเคารพและเกรงใจ มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี การสนทนามีลักษณะเพื่อรับข้อเสนอตามความต้องการของกัมพูชา เป็นไปในลักษณะการรับคำสั่งหรือความต้องการเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกัมพูชา เกรงกลัวอำนาจบาปมีของสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ย่อมทุกอย่างที่กัมพูชาต้องการ ด้อยค่าทหารไทยกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายตรงข้าม ดังนี้

(๑) ผู้ถูกร้องแสดงตนว่า อยู่ฝ่ายเดียวกับประเทศกัมพูชา เช่น “ไม่อยากจะให้ Uncle ไปฟังคนที่ เป็นฝ่ายตรงข้ามกับเรา ... ฝ่ายตรงข้ามอย่างแม่ทัพภาค ๒ เป็นคนของฝ่ายตรงข้ามหมดเลย” “ทีนี้ฉันจะไปคุยกับกลาโหมเนอะ เพราะว่าแบบสมมุติว่าเขาพูด เอ้อ ของไทยปิดด่านก่อน อึ้งก็จะไปคุย

กับกลาโหมว่ายังไง แล้วถ้ายังไงก็จะส่งบอกพี่ฮวดว่ายังไง เรียบร้อยไหมนะคะ เพราะว่าจริง ๆ แล้วคนมันไม่หวังดีกับเราทั้งคู่ มันก็ดูแบบ เหมือนเรากับเขาทะเลาะกัน”

(๒) กล่าวหาว่า แม่ทัพภาคที่ ๒ ซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่รักษาอธิปไตยเหนือดินแดนของไทย บริเวณชายแดนว่า เป็นฝ่ายตรงข้าม ทั้ง ๆ ที่ยอมรับว่า กัมพูชาเป็นฝ่ายละเมิดข้อตกลง รุกล้ำอธิปไตยของไทย และเห็นด้วยกับการกระทำของกองทัพภาคที่ ๒ ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตอบโต้ด้วยความถูกต้อง และผู้ถูกร้องเห็นด้วย

(๓) ไม่ปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ ไม่ชี้แจงข้อความที่สมเด็จจสุน เช่น กล่าวหาประเทศไทยว่า “ฝั่งไทยเป็นคนเริ่มก่อนและหลอกเรา” ผู้ถูกร้องไม่ชี้แจงโต้แย้งใด ๆ แต่ยืนยันว่า “อึ้งไม่ออกมาตอบโต้อะไรทั้งสิ้นเพราะว่ารักแล้วก็เคารพท่านจริง ๆ” เท่ากับยอมรับตามที่สมเด็จจสุน เช่น กล่าวหาผู้ถูกร้องในฐานะนายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรไทย ควรจะถือเป็นโอกาสแสดงความสามารถชี้แจงให้สมเด็จจสุน เช่น ยอมรับว่ากัมพูชาเป็นผู้ละเมิดข้อตกลงและรุกล้ำอธิปไตยของไทย ผู้ถูกร้องกลับไม่เจรจาเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ แต่ยอมรับตามความต้องการของกัมพูชา

(๔) ยอมรับทำตามความต้องการของกัมพูชาทุกอย่าง เช่น “ท่านสุน เช่น อยากได้อะไรก็ให้บอกจะได้คุยกันตกลงกันได้” “แล้วถ้าจะเอาอะไรก็บอกอึ้งได้เลย ยกหูไม่เป็นข่าว” ข้อความดังกล่าว วิญญูชนทั่วไปย่อมเข้าใจได้ว่า ผู้ถูกร้องยอมรับทำตามความต้องการของกัมพูชาโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ และเป็น การกระทำลับหลังประชาชน ไม่โปร่งใส ทั้งที่เป็นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและบูรณภาพแห่งดินแดน

ประเด็นเจตนาและเทคนิคการเจรจา

ผู้ถูกร้องอ้างว่า การพูดคุยตามคลิปบันทึกเสียง เป็นการกระทำโดยเจตนาสุจริตเพื่อแก้ปัญหาขัดแย้งโดยสันติวิธี เห็นว่า คลิปเสียงการสนทนาของผู้ถูกร้องกับสมเด็จจสุน เช่น เป็นข้อความที่ผู้ถูกร้องยอมรับสิ่งที่สมเด็จจสุน เช่น กล่าวหา และยอมรับทำตามสิ่งที่สมเด็จจสุน เช่น ต้องการ ไม่มีข้อความใดที่แสดงให้เห็นถึงเจตนาสุจริตที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ ไม่มีถ้อยคำโต้แย้งหรืออธิบายเพื่อเป็นปกป้องอำนาจอธิปไตยของประเทศไทย เป็นการยอมรับความต้องการของกัมพูชาฝ่ายเดียว ไม่มีการกล่าวถึงข้อเสนอความต้องการของประเทศไทย ย่อมไม่ใช่เทคนิคการเจรจาดังอ้าง

ข้อเท็จจริงตามข้ออ้างเรื่องเจตนาของผู้ถูกร้องขัดกับคำชี้แจงของผู้ถูกร้องเอง ผู้ถูกร้องชี้แจงอ้างข้อเท็จจริงก่อนและหลังการสนทนาตามคลิปบันทึกเสียงเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘ ยืนยันตอบคำถามของตุลาการจากการไต่สวนพยานว่า เห็นด้วยกับการปฏิบัติของกองทัพ โดยมีการประสานงานความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและกองทัพเป็นเอกภาพในการทำงาน สรุปได้ว่า ก่อนการสนทนาตามคลิป

บันทึกเสียง ผู้ถูกร้องมีส่วนร่วมกับการดำเนินการดำเนินงานแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีความขัดแย้งบริเวณชายแดนเกิดเหตุปะทะบริเวณช่องบก อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจาก ทหารกัมพูชาลักลอบก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำเข้ามาในดินแดนไทย เป็นการละเมิด MOU ๔๓ เป็นการยั่วยุฝ่ายทหารไทย โดยเฉพาะการขุดคูเลตเพื่อสร้างจุดตั้งกำลัง แม้ผู้ถูกร้องเคยเจรจากับ นายกรัฐมนตรีกัมพูชาเพื่อให้ถอนกำลัง แต่ทางกัมพูชาไม่ยอมรับการเจรจา และพบว่ากัมพูชามีอาวุธ ระเบิดและอาวุธหนักที่ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อประชาชน แสดงให้เห็นถึงความไม่จริงใจ ของกัมพูชา ฝ่ายไทยจึงตอบโต้โดยการกำหนดเวลาเปิด - ปิดด่านชายแดน เห็นว่า ตามคำชี้แจงและ คำเบิกความในชั้นไต่สวนพยานของผู้ถูกร้อง ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เป็นความผิดของฝ่ายกัมพูชาที่รุกล้ำ ดินแดนของประเทศไทย ยั่วยุฝ่ายทหารไทย เป็นการกระทำละเมิด MOU ๔๓ ซึ่งผู้ถูกร้องยอมรับ ข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงไม่มีเหตุผลใดที่ผู้ถูกร้องจะต้องเจรจายอมรับสิ่งที่กัมพูชากล่าวหาทหารไทย และ ต้องการให้ไทยกระทำตามความต้องการของกัมพูชา ฉะนั้น ไม่มีเหตุผลทางเทคนิคใด ๆ ที่จะต้องดำเนิน แม่ทัพภาคที่ ๒ เพื่อเอาใจสมเด็จฮุน เซน ผู้ถูกร้องในฐานะนายกรัฐมนตรีของราชอาณาจักรไทย ควรปกป้องศักดิ์ศรีเกียรติภูมิของประเทศไทยและทหารไทย คำพูดในคลิปบันทึกเสียงการสนทนา วิทยุขุ่น ย่อมเข้าใจได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นฝ่ายเดียวกับกัมพูชา รักษาผลประโยชน์ของกัมพูชา เจือสมสอดคล้อง กับคำพูดของผู้ถูกร้องที่ยอมรับว่า “บอกท่านฮุน เซน ว่า เอ่อ ... เห็นใจหลานหน่อย เพราะว่าตอนนี้ คนในประเทศไทย เขาไล่เราไปเป็นนายก ๆ ที่เขมรหมดแล้ว”

ประเด็นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า การพูดว่าแม่ทัพภาคที่ ๒ เป็นฝ่ายตรงข้าม เป็นเทคนิคการเจรจา เพื่อให้คู่สนทนา รู้สึกว่าเป็นฝ่ายเดียวกัน แบ่งแยกกองทัพออกจากรัฐบาล นั้น เห็นว่า เทคนิคการเจรจา ดังกล่าว เป็นการใช้เจรจาในทางธุรกิจ ไม่อาจนำมาใช้ในการเจรจาความเมืองระหว่างผู้นำระดับประเทศได้ การเจรจาเพื่อให้คู่สนทนา รู้สึกเป็นฝ่ายเดียวกับคู่สนทนา มีวิธีการเจรจาอีกมากมายที่ไม่ต้องด้อยค่าหรือ ผลักให้ทหารไปอยู่ฝ่ายตรงข้าม

ประเด็นผู้ถูกร้องอ้างว่า การสนทนากับสมเด็จฮุน เซน ตามคลิปบันทึกเสียง เป็นการเจรจา ในลักษณะสายตรงระหว่างผู้นำหรือสายด่วน (Leader to Leader Hotline) เป็นวิธีการเจรจาอย่างไม่เป็นทางการที่มีประสิทธิภาพและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก เห็นว่า ข้ออ้างของผู้ถูกร้องดังกล่าวขัดกับ ข้อเท็จจริงตามคำชี้แจงผู้ถูกร้องเองที่อ้างว่า เตรียมการพูดคุยกับสมเด็จฮุน เซน โดยมีรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี นายฮวดในฐานะล่ามที่เป็นคนสนิท ของสมเด็จฮุน เซน และยังมีภริยาของนายฮวดร่วมอยู่ด้วย แสดงถึงเจตนาว่า ไม่ใช่ต้องการพูดคุย

ส่วนตัว ฉะนั้น เมื่อสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จฯ มาโดยไม่มีบุคคลใดอยู่ด้วย ผู้ถูกร้องควรเลื่อนการเจรจา ความเมื่อออกไปก่อน เพื่อให้เกิดความรอบคอบ แต่ผู้ถูกร้องกลับใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวพูดคุย ขอร้องการระหว่างประเทศโดยพลการ ข้ออ้างในเรื่องของการหารือเร่งด่วนสายตรงจึงไม่อาจรับฟังได้ นอกจากนี้ การใช้ถ้อยคำที่มีความสนิทสนมกับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เพียงคนเดียวในการแปลถ้อยคำสนทนา เป็นความไว้วางใจกับคนสนิทของผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีพร้อมภริยาให้เข้าร่วมในการเจรจาซึ่งไม่มีรัฐมนตรี ของไทยร่วมอยู่ด้วย เป็นการเจรจาที่เสียเปรียบอย่างยิ่ง

สำหรับการใช้คำว่า Uncle กับ หลาน แม้ไม่เป็นความผิดในการเจรจาที่ไม่เป็นทางการ แต่เป็นสิ่งที่ไม่สมควรในฐานะนายกรัฐมนตรี ไม่ว่าจะหารือส่วนตัวหรือเป็นทางการ ไม่ว่าจะการเจรจา จะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ หรือเจรจาในฐานะส่วนตัว แต่หากเป็นการเจรจาที่เกี่ยวข้องกับ ผลประโยชน์ของประเทศ ผู้ถูกร้องยังคงเป็นผู้นำสูงสุดของรัฐบาลในฐานะนายกรัฐมนตรี แห่งราชอาณาจักรไทยต้องรักษาเกียรติภูมิของชาติ อาจใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวชี้แจงปกป้องผลประโยชน์ และอธิปไตยของชาติ และให้กัมพูชายอมรับความจริง หากใช้คำให้การไทยและยอมรับตามที่กัมพูชา ต้องการด้วยการทำตัวเป็นฝ่ายเดียวกับกัมพูชาซึ่งกำลังมีความขัดแย้งเรื่องอธิปไตยกับไทย

คำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่อ้างว่า แม่ทัพภาคที่ ๒ ไม่ใส่ใจคำพูดของผู้ถูกร้องที่พาดพิงกล่าวหา เป็นฝ่ายตรงข้าม นั้น หากเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ถูกร้องพันผิดไม่ แม่ทัพภาคที่ ๒ มีความเป็นสุภาพบุรุษ ของทหารในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีวุฒิภาวะของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ มีความหนักแน่นไม่อ่อนไหว ไปตามกระแสสังคม และไม่ว่าแม่ทัพภาคที่ ๒ จะใส่ใจคำพูดของผู้ถูกร้องหรือไม่ก็ตาม ผลจากการพูด ของผู้ถูกร้องกับสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ยังคงเป็นการกระทำที่ทำให้ประเทศเสียหาย เสียศักดิ์ศรีเกียรติภูมิของชาติ

ผู้ถูกร้องเปิดความตอบคำถามของตุลาการว่า หากทราบว่าการสนทนาตามคลิปเสียง จะถูกเปิดเผย จะยังคงพูดมีเนื้อความตามที่ปรากฏในคลิปเสียงแต่ปรับถ้อยคำบ้าง คำเบิกความดังกล่าว เท่ากับผู้ถูกร้องยอมรับว่า คำพูดของผู้ถูกร้องเป็นสิ่งที่ไม่สมควร ผู้ถูกร้องเป็นนายกรัฐมนตรี มีสถานะ เป็นตัวแทนของประเทศ การพูดในสิ่งที่ไม่สมควรไม่ว่าในที่ลับหรือที่สาธารณะ ย่อมเป็นการกระทำ ที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อตำแหน่งหน้าที่

ผู้ถูกร้องอ้างว่า มีความสุจริตในการสนทนาตามคลิปเสียง โดยวันรุ่งขึ้นได้รายงานให้ฝ่ายความมั่นคง ทราบในการประชุมที่บ้านพิษณุโลก โดยอ้างว่าการให้สัมภาษณ์ตามเอกสารท้ายคำชี้แจงหมายเลข ๗ นั้น เห็นว่า เอกสารดังกล่าวไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องรายงานถ้อยคำการสนทนาตามคลิปเสียงหรือไม่ อย่างไร เอกสารดังกล่าวเป็นการแถลงข่าวสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและแนวทางการตอบโต้กัมพูชาเท่านั้น

ประเด็นความเสียหาย

ประเด็นที่ควรพิจารณาต่อไปคือ เกิดความเสียหายหรือไม่ อย่างไร เห็นว่า การสนทนาของผู้ถูกร้องตามคลิปบันทึกเสียงการสนทนา นั้น ไม่ได้มีข้อความใดที่ผู้ถูกร้องปกป้องรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของประเทศ ทั้ง ๆ ที่ผู้ถูกร้องยอมรับว่า กัมพูชารุกล้ำดินแดนภายในอธิปไตยของไทย การเจรจาพูดคุยของผู้ถูกร้องเป็นการยอมรับเงื่อนไขตามความต้องการของกัมพูชา แทนที่จะใช้โอกาสอธิบายปกป้องประโยชน์ของประเทศ แต่กลับยอมรับตามข้อเรียกร้องของสมเด็จฮุน เซน นอกจากนี้ ในฐานะผู้นำของประเทศ ผู้ถูกร้องจะต้องเจรจาอย่างเสมอภาค การเจรจาของผู้ถูกร้องทำให้ประเทศไทยเสื่อมเสียเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีในฐานะประเทศที่มีเอกราชและอธิปไตยอันเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ย่อมเป็นความเสียหายต่อเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของประเทศ

อนึ่ง ถ้อยคำที่ผู้ถูกร้องพูดว่า “บอกท่านฮุน เซน ว่า เอ่อ ... เห็นใจหลานหน่อย เพราะว่าตอนนี้คนในประเทศไทย เขาไล่เราไปเป็นนายก ๆ ที่เขมรหมดแล้ว” เข้าใจได้ว่า ที่ผ่านมาผู้ถูกร้องปฏิบัติหน้าที่โดยเอื้อประโยชน์ให้กัมพูชาตลอดมา ผลประโยชน์และอธิปไตยของประเทศ ไม่อาจรอให้เกิดความเสียหายก่อนได้ เพียงการยอมรับตามข้อเรียกร้องของฝ่ายตรงข้ามฝ่ายเดียวย่อมเป็นความเสียหายแล้ว มิพักต้องรอให้เกิดความเสียหายจริงกับผลประโยชน์และอธิปไตยของประเทศเสียก่อน

ประเด็นการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการกระทำที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือไม่

เห็นว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติสำคัญของนักการเมืองและบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรีย่อมต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตมากกว่าบุคคลทั่วไป เนื่องจากนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำสูงสุดของฝ่ายบริหาร เป็นตัวแทนของประเทศ ยิ่งต้องรักษาความซื่อสัตย์สุจริตตลอดเวลา ไม่ว่าจะในที่สาธารณะหรือในที่ลับตาก็ตาม ความซื่อสัตย์สุจริตตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) มิได้หมายความว่าเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริตต่อบุคคลอื่นเท่านั้น แต่ยังต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ ซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในฐานะนายกรัฐมนตรีเป็นตำแหน่งสำคัญ เป็นผู้นำประเทศ เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ในการปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ อธิปไตยเหนือดินแดน รวมถึงปกป้องศักดิ์ศรีของประเทศ ยิ่งต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่อย่างเคร่งครัด

การเจรจาของผู้ถูกร้องที่ปรากฏในคลิปบันทึกเสียง ไม่มีลักษณะของผู้นำที่ต้องปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ ไม่เรียกร้องให้กัมพูชายอมรับว่าบุกรุกล่วงล้ำอธิปไตยของประเทศ แต่กลับยอมรับเงื่อนไขตามที่กัมพูชาต้องการ เป็นการกระทำที่ทำให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะด้อยกว่า ทั้ง ๆ ที่

ผู้ถูกร้องทราบดีว่า เหตุการณ์ความไม่สงบที่ชายแดนเป็นความผิดของกัมพูชาที่รุกร้าอธิปไตยของไทย การกระทำของผู้ถูกร้องไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ในฐานะนายกรัฐมนตรี ไม่ซื่อสัตย์ต่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ อันเป็นความไม่ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์อย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔)

สำหรับมาตรฐานทางจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕) นั้น ตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานราชการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๑ ข้อ ๖ ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน หมวด ๒ ข้อ ๑๗ ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง โดยข้อ ๒๗ ในหมวด ๔ บัญญัติให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๑ ให้ถือว่ามึลักษณะร้ายแรง การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๒ และหมวด ๓ จะถือว่ามึลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น มาตรฐานทางจริยธรรม ฯ ดังกล่าว ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๔ บัญญัติหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของข้าราชการการเมืองไว้ ดังนี้

ข้อ ๔ ข้าราชการการเมืองต้องยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้ (๑) ปกป้อง ดูแล และยึดถือประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ พิตักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติ และไม่ประพฤตินอนอนอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิของชาติ

ข้อ ๕ ข้าราชการการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อนหน้าที่ โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้ (๑) ปฏิบัติหน้าที่เพื่อรับใช้ประเทศไทยและประชาชนอย่างเต็มความสามารถด้วยความรับผิดชอบ ยึดมั่นในหลักนิติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและปราศจากอคติ ... (๖) ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง (๗) แสดงความรับผิดชอบตามควรแก่กรณีเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่องหรือผิดพลาด

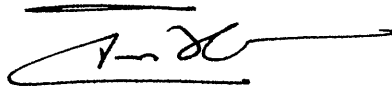
ข้อ ๗ ข้าราชการการเมืองต้องยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม และมีจิตสาธารณะ โดยอย่างน้อยต้องดำรงตน ดังต่อไปนี้ (๑) มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประเทศชาติและต้องถือเอาประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นสิ่งสูงสุด ... (๕) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบโดยมุ่งหมายให้ทุกภาคส่วนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมผาสุกและสามัคคีปรองดอง

เห็นว่า จริยธรรมของบุคคล แตกต่างกันตามสถานะ นักการเมือง โดยเฉพาะรัฐมนตรี เป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมาย ได้รับค่าตอบแทนจากเงินภาษีอากร ต้องมีจริยธรรมที่สูงกว่าคนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีย่อมจะต้องมีจริยธรรมสูงที่สุด จริยธรรมของบุคคลต่างสถานะกัน ย่อมต่างกัน นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะอ้างมาตรฐานทางจริยธรรมเดียวกันกับประชาชนทั่วไปไม่ได้

บทสนทนาของผู้ถูกร้องในคลิปบันทึกเสียงดังกล่าว เห็นได้ชัดเจนว่า ผู้ถูกร้องยินยอมรับข้อเรียกร้องของสมเด็จจันทน์ เช่น ในฐานะเป็นผู้นำที่เป็นตัวแทนของกัมพูชาแล้ว โดยไม่ได้มีเจตนาใดที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย การยอมรับและอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าของผู้ถูกร้องในการเจรจา ไม่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน มาตรฐานทางจริยธรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นมาตรฐานทางจริยธรรมที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ของชาติ การฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวตามข้อ ๖ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ถือว่ามีลักษณะร้ายแรง นอกจากนี้ บทสนทนาของผู้ถูกร้องในคลิปบันทึกเสียงดังกล่าว มีลักษณะด้อยค่าตนเองในฐานะนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำประเทศ ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แม้เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๑๗ ในหมวด ๒ แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นขณะการเจรจาข้อขัดแย้งด้านชายแดน เกี่ยวข้องกับบูรณภาพแห่งอาณาเขตและความมั่นคงของชาติ พิจารณาเจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายแล้ว ถือว่ามีลักษณะร้ายแรงตามข้อ ๒๗ วรรคสอง

เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้อง ตามที่ปรากฏในคลิปบันทึกเสียง เป็นการไม่รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย ไม่รักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน และยังเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง อันเป็นพฤติกรรมการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) ทั้งนี้ นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ วรรคสอง คือวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เมื่อความเป็นรัฐมนตรีของ นายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) แล้ว รัฐมนตรีต้องพ้นจาก ตำแหน่งทั้งคณะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) โดยให้นำมาตรา ๑๖๘ วรรคหนึ่ง (๑) มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งต่อไป

(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ